

ՀԵԶԵՐՈՒՆ ԵՒ ԽՈՆԱՐՀՆԵՐՈՒՆ ՏՕՆԸ

Որքան փոքր է մարդ արարածը հոգեկան եւ բարոյական շնորհներով, ա՛յնքան հպարտ ու եսական է իր բնութեամբ:

Խոնարհութիւնը՝ ամենավսեմ, ամենագոր եւ ամենասուրբ յատկանիշն է ճշմարիտ սիրոյ: Պիսի խոնարհիս. որ բարձրանաս, պիտի ծառայես, որ թագաւորես. պիտի պայքարիս, որ հերոսանաս, ու պիտի ռոջակիզուիս յանուն ազգիդ ու հայրենիքիդ, որ անմահանաս:

Իսկական սէրը չունի եսական նկատումներ ու սահմանափակումներ: Խոնարհութիւնը կը տանի ինք՝ դէպի առանձն խոնարհութիւն:

Ամէն արժէք ու գեղեցկութիւն, որ բարոյական դրօշմ կը կրէ, ամրանիստ կը յենու խոնարհութեան վրայ:

Նրբ չես գիշիր խոնարհիլ, չես կրնար սիրել ու սիրուիլ:

Խոնարհութեան այս պատգամն է, որ կը ետդորդուի հեզ ու խոնարհ հոգիներուն՝ Մանուկ Յիսուսի Մտուրէն:

Փոքրոգի ու մեծամոլ մարդը կը հպարտանայ, եւ Բարձրեայն Աստուած երկինքէն երկիր կը խոնարհի, եւ այն աստիճան կը խոնարհի մտաւրին մէջ իր աստուածային ծնունդով, որ նւթապաշտ մարդիկ չեն կրնար ըմբռնել կատարուած երաշքը իրենց մթագնած գիտակցութեամբ:

Նրբ կը սպասես Մեսէա մը, կը սպասես անշուշտ ամենագոր մեծատէր մը, կ'ուզես տեսնել իր իշխանութեան շրջացիչ շքեղութիւնը, չես սպասեր տեսնել անգոր երեսիպ մը անասուններու շունչով ջերմացած մտաւրին մէջ:

Այսպէս կը մտածէ ու կը տրամաբանէ մարդկային տկար մտածողութիւնը, քայց՝ այսպէս չի մտածեր Նրկիմֆը, այսպէս չեն մտածեր բարեպաշտ հոգիները, ինչպէս իմաստուն մոգերը եւ բարեհոգի հովիւները, որոնք խորհաւաւտ կը ծնրադրեն խոնարհութեան մեծասխան խորհուրդին առջեւ:

Քրիստոնէական տօներուն արմատն է Փրկչին ծնունդը եւ յայտնութիւնը երկրի վրայ:

Դժբախտաբար նիւթական իտէալներէ հրապուրուած թերահաւատները երբեք պիտի չկրնան ըմբռնել մարմնացած Աստուծոյ պատմական աննախընթաց իրողութիւնը:

Նոր Արքային ծնունդով՝ հոգեւորապէս վերանորոգուած մարդը երկնադաշտէն մըն է երկրի վրայ, որ գլուխը չի ծոեր գետին, այլ կը քալէ ազատ մարդու վստահութեամբ, աչքերը տեսապէս երկինք յարած, ուր կը տեսնէ իր ազնուաշունչ տեսիլներուն եւ հեռաւոր յայտնուն նշանակէտը:

Շնորհատու Տէրը կը գօտեպնդէ մարդկային միտքն ու հոգին ազնուաշունչ իտէալներով, որ անոնց իրագործումով՝ իր կեանքին մէջ մի վայրկեանին տայ յաւերժութեան արժէք:

Յիսուսին ծնունդը պէտք չէ առիթ մը ըլլայ, որ շոայութեան մէջ իր իմաստէն պարտուի եւ բռնաբանուի մոռացութեան տրուին հայրենի ժողովուրդին ստիպողական կարիքներն ու կարօտութիւնները:

Պէտք չէ կամովին անտեսուի եւ անտարբերութեամբ դիտուի ժողովուրդին համատարած զրկութիւնը:

Արեւը այնքան դիրքին չի կրնար հալեցնել սառը, որքան զոհողութիւնը կարող է չխաղաղեցնել անտարբերութեան մեղքը:

Որքան Աստուածահանդ եւ մարդահանդ պարտականութիւն մը կատարած կ'ըլլանք, երբ եկեղեցիէն դուրս կ'ելլենք Ս. Մենդեան օրհնութիւններով առեցնուց, փոխանակ ինքնաշարժը դէպի տուն ուղղելու, այցելենք ծանօթ հիւանդի մը, որ կը տառապի հիւանդանոցին մէջ, եւ ժպիտով ու մխիթարական խօսքերով իր ձեռքին մէջ դնենք նորածին Յիսուսի մարմինը խորհրդանշող ՄԱՍԸ:

Այս պիտի ըլլայ Մանուկ Յիսուսի ծննդեան ցնծութիւններէն ձեր ներգգացած երջանկութիւնը եւ ոչ թէ համագիշերային խրախմանքներէն ձեր կրած անցողական ոգեւորութիւնը:

Այս խորահաւատ զգացումով ազօթած ու ապրած են բոլոր ժամանակներու հայ բարեպաշտ սերունդները:

Անոնք այս քառասուն տարեկան աշխարհին մէջ երկնային կեանք ապրած ու հաւատացած են, որ գերեզմանէն սնդիկ կեանքը կը շարունակուի տարբեր աշխարհի մը մէջ, ուր Աստուծոյ հոգին կը նառաքայթէ եւ ուր Քրիստոս եւ բոլոր ժամանակներու արդարները կը վայելեն հոգեւոր կեանքին երանութիւնները:

Մարդկային բոլոր մեծ իմացականութիւնները հաւատացած են այս աստուածային անհերքելի ճշմարտութիւններուն եւ այդ հզօր եւ աւտաճառ ստեղծագործած ու յաւերժութեան մէջ անմահացուցած են իրենց բարեհամբոյր հոգիները:

Դժբախտ են բոլոր անոնք, որ երկրի վրայ իրենց անփառունակ վախճանը կը տեսնեն ու կ'ապրին անասնական բնագոյով, բոլորովին բեկանած իրենց կապը յաւիտեանական կեանքին:

Ամէն տարի, որ Փրկչին ծնունդը կուգայ ու կ'անցնի, հայ հաւատացեալը կը հաւատայ, որ իր սպառած կեանքը կը մօտենայ յաւերժալոյս աշխարհին եւ ոչ թէ գերեզմանին:

Աստուածային ծրագրով կրնար Նորածին Արքան պալատի շքեղութեան մէջ ծնիլ եւ ունենալ անասուններու մտաւորին տեղ ռսկեծոյլ օրօրոց մը, բայց Աստուած ուզեց, որ իր Միածին զաւակը անշխանայ իր երկնային փառքերէն ու ներկայացայ մեղաւոր աշխարհին օրինակելի հեգութեամբ ու մանաւանդ օրինակելի... աղքատութեամբ:

Շատ մարդիկ կ'ընեն այսօր հոգիով հիւանդ ու չեմ գործաւար, երբ անոնք կ'անցնին Մանուկ Յիսուսի մտաւորին առջեւէն սառուցիկ անտարբերութեամբ, կարծես հասարակ երախայի մը օրօրոցը ըլլար:

Բայց մեզի համար, որ կը հաւատանք ու կ'աղօթենք, Փրկիչը մեզի հետ է օրուան բոլոր ժամերուն: Կը տեսնենք Ջայն, որ կը քալէ մեր առջեւէն ու մենք ալ հաւատարմորէն կ'երթանք իր ետեւէն:

Ի՛նչ մեծ ուրախութիւն է ու ի՛նչ մեծ փառք անոնց համար, որ Փրկիչը ունին իրենց կեանքին ու նախատգրին ԱՌԱՋՆՈՐԴ:

Յիսուսի քալած նամբան զոհողութեան եւ ճշմարտութեան միակ լուսաւոր նամբան է, որ մեր հոգեղէն կեանքը կը կապէ յաւիտեանական կեանքին հետ: Բոլոր միւս նամբաները, որ անասունները կը քալեն, փռշտ ու փռշտ են, կը յանգին խաւարակուտ համբարաններու:

Այսօր, Փառաց Արքային ծնունդով, կը բացուի կեանքին առջեւ նոր տեսիլներու, նոր հեռանկարներու, նոր եռփոփոխներու արշալոյսը:

Փրկչին յայտնութեան աննախադէպ իրողութեան մասին, դարերու ընթացքին

եղան ա՛յնքան շատ հարցումներ եւ ա՛յնքան շատ պատասխաններ տրուեցան, ու աակաւից փրկստանեալ կոչուած մարդիկ տարակուսանքով կը մօտենան ու կ'ընդունեն երկինքէն երկիր խոնարհած մարմնացած Աստուածորդւոյն ծնունդը:

Երկու հազար տարի առաջ ճոր ու լուսաւոր Աստղ մը շողաց երկնքի ճակտին, հրեշտակներու տաղերգութեամբ աւետելով մարգարէներու նախագուշակած Մեսային գալուստը:

Ի՞նչ նշանակութիւն կրնան ունենալ այս եզական երեւոյթի մասին մարդկային շփոթ միտքերէ արտաբերուած ըացատրութիւնները, որոնք առաւելապէս հաւատով եիւանդ հոգիներու մէջ կասկածներ յարուցանելու քննաքննութիւն, քան թէ վերանորոգելու սպասաւորման խոտորած անոնց կեանքը:

Աւելի հոգեշահ պիտի չըլլա՞ր մեր ներքին մաքուր տեսողութիւնը ուղղել այդ ՄԵՄ ՈՒ ՍՔԱՆԶԵԼԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ, որ անեւնօրէն գրաւիչ է:

Պատահածը հասարակ դէպք մը չէ եւ ոչ ալ առասպելախառն պատմութիւն, որ աւանդօրէն ընդունինք, այլ ժամանակակից ականատեսներու վկայութեամբ արձանագրուած իրադարձութիւն է, որ առաջին անգամ ըլլալով աշխարհի պատմութեան մէջ երկիրն ու երկինքը կ'ողջագուրուին եւ սուրբ ուրախութիւններու փաղցրութեամբ կ'ողողեն արդարութեան եւ խաղաղութեան ծարաւի հոգիները:

Քրիստոս երբեք չ'անցաւ պատմութեան, չպատկանեցաւ միայն անցեալին, չեղաւ սոսկ իր ժամանակակիցներէն հռչակուած Աստուածորդին, այլ ապրեցաւ ու կ'ապրի այսօր մեզի հետ ու պիտի ապրի այնքան ժամանակ, որ իր հաւատարիմ հետեւորդները առկայծ կը պահեն իրենց հոգիին մէջ Բեթղեհէմի ԱՍՏՂ-ին շողարձակումը:

ՎԱՐԴԱՆ ՍԻՍԳ ՔԱՀԱՆԱՅ ՏԻԻԿԵՐԵԱՆ